

„Wyprostowani, nieugięci...” – Natan Rapoport i Pomnik Bohaterów Getta

Muzeum Getta Warszawskiego zaprasza na otwarcie swojej drugiej wystawy plenerowej. Ekspozycję poświęconą autorowi Pomnika Bohaterów Getta można oglądać przy monumencie Rapoporta od czwartku 18 kwietnia, od godz. 11. Wpisuje się ona w obchody 76. rocznicy wybuchu powstania w getcie warszawskim, które Muzeum organizuje z Towarzystwem Społeczno-Kulturalnym Żydów w Polsce.

Heroizm w skali monumentalnej. Z Warszawy do Nowego Jorku przez ZSRR, Paryż i Izrael – Natan Rapoport upamiętniał bohaterów pełnych siły i determinacji. Artysta urodził się w Warszawie w rodzinie robotniczej. W roku 1936 ukończył studia na Wydziale Rzeźby w Akademii Sztuk Pięknych w pracowni znanego artysty Tadeusza Breyera. Zadebiutował jeszcze podczas studiów na przełomie 1933 i 1934 r. na Wystawie „Grupy Młodych” zorganizowanej przez Żydowskie Towarzystwo Krzewienia Sztuk Pięknych. W późniejszych latach wystawiał kilkakrotnie w Instytucie Propagandy Sztuki.

W tamtym czasie do ulubionych tematów Rapoporta należały portret i sport – powstały wówczas Tatarnik, Tatarniczka, Wioślarze i najbardziej znana Tenisistka, za którą otrzymał w 1936 r. główną nagrodę w ogólnopolskim konkursie „Sport w sztuce”, rozpisany przez IPS z okazji wystawy polskiej podczas Olimpiady w Berlinie. Artysta sprzeciwił się rasistowskiej i antyżydowskiej polityce III Rzeszy (tzw. Ustawy Norymberskie ogłoszono 15 września 1935 r.), odmówił udziału w ekspozycji i zwrócił nagrodę.

W 1936 r., otrzymawszy stypendium ASP, Rapoport wyjechał do Francji i Włoch. Do Warszawy wrócił w czerwcu 1939 r. Wybuch II wojny światowej zastał go w stolicy. Uciekając przez Niemcami znalazł się w sowieckiej strefie okupacyjnej. Przebywał w Białymstoku, następnie w Mińsku i Ałma Acie. Aresztowany, był więźniem łagru w Nowosybirsku, zwolniony – trafił do

Moskwy. Tak jak większość polskich artystów, na zlecenie władz sowieckich tworzył portrety przodowników pracy i bohaterów ZSRR, brał też udział w wystawach.

Niedługo po upadku powstania w getcie warszawskim Rapoport był już zdeterminowany do upamiętnienia go pomnikiem. Wrócił do Warszawy w połowie 1946 r. i włączył się w organizację środowiska artystycznego. Był jednym z najbliższych współpracowników Józefa Sandla – założyciela i prezesa Żydowskiego Towarzystwa Krzewienia Sztuk Pięknych. W 1947 r. wyjechał na studia do Paryża. W tym samym czasie otrzymał zlecenie od Centralnego Komitetu Żydów Polskich na projekt pomnika Bohaterów Getta, który zrealizował we współpracy z architektem Leonem Markiem Suzinem. Odlew pomnika odwołującego się do żydowskiej religii i tradycji powstawał w odlewni Alexisa Rudiera, z której wyszły m.in. gotowe rzeźby Auguste`a Rodina. Na materiał do kamiennej bazy wybrano szwedzki granit, labratoryt. Miał posłużyć nadwornemu rzeźbiarzowi Hitlera – Arno Brekerowi – do stworzenia pomnika jego „chwały”... Ot, chichot historii.

Powstanie pomnika poprzedziła zbiórka pieniędzy w kraju i za granicą. Po jego odsłonięciu 19 kwietnia 1948 r. Rapoport wrócił do Paryża. W 1949 r. osiedlił się w Izraelu – mieszkał i tworzył w kibucach. W 1959 r. podjął decyzję o wyjeździe do USA, gdzie w Nowym Jorku osiadł na stałe. Sześć lat później otrzymał obywatelstwo amerykańskie. Po II wojnie światowej artysta poświęcił się tworzeniu monumentów upamiętniających walkę i Zagładę Żydów. Do najbardziej znanych należą: pomnik Mordechaja Anielewicza (1951) w kibucu Jad Mordechai, Zwój ognia (1971) w Lesie Męczenników koło Jerozolimy, pomnik Sześciu Milionów Ofiar Nazizmu (1964) w Filadelfii, Korczak's Last Walk na fasadzie synagogi przy Park Avenue w Nowym Jorku. Stworzył również Liberation Monument w Liberty Park w New Jersey (1985) poświęcony wyzwoleniu niemieckiego obozu koncentracyjnego w Auschwitz. Rzeźbił także portrety znanych osobistości, m.in. pianisty Artura Rubinsteina.

Rapoport brał udział w licznych wystawach zbiorowych. Jego najważniejsze wystawy indywidualne zostały zorganizowane w Muzeum Żydowskim w Nowym Jorku w 1959 roku i w Trenton State Museum w New Jersey w 1983 roku. Zmarł w Nowym Jorku.

uroczyste otwarcie odbędzie się
w czwartek, 18 kwietnia 2019 roku
o godz. 11.00
przy Pomniku Bohaterów Getta

Wystawa wpisuje się w uroczystości
76. Rocznicy Wybuchu Powstania w Getcie Warszawskim.
Organizatorem wydarzeń jest
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce
przy współpracy z Muzeum Getta Warszawskiego.

Komisarz wystawy: dr Magdalena Tarnowska,
we współpracy z Magdaleną Piecyk, Magdaleną Zielińską,
prof. Konradem Zielińskim, Anną Kilian

Data

2019-04-12

publikacji:

Data

2021-03-16 22:41

wydruku:

Źródło: <https://mgw.mobilems.pl/artykul/wyprostowani-nieugieci-natan-rapoport-i-pomnik-bohaterow-getta/>